

KATALOG IZBIRNIH MATURITETNIH PREDMETOV NA GIMNAZIJI ŠC VELENJE

Velenje, marec 2026

SPLOŠNO O MATURI

Matura obsega predmete skupnega in izbirnega dela. Predmeti skupnega dela mature so obvezni za vse, ki opravljajo maturo, predmete izbirnega dela pa si izbere kandidat sam.

Obvezni predmeti skupnega dela:

- slovenščina na eni ravni zahtevnosti
- tuji jezik na osnovni ali višji ravni zahtevnosti
- matematika na osnovni ali višji ravni zahtevnosti

Izbirni del splošne mature obsega izpite iz predmetov:

- tuji jezik (angleščina, nemščina, francoščina)
- fizika
- kemija
- biologija
- geografija
- zgodovina
- umetnostna zgodovina
- sociologija
- psihologija
- likovna teorija
- informatika

Pri izbiri izbirnih maturitetnih predmetov veljajo nekatere **omejitve med predmeti:**

- likovna teorija in glasba - možna je izbira enega predmeta;
- med jeziki izbirnega dela mature (nemščina, francoščina) kandidat izbere enega.

V **programu umetniške gimnazije** dijakom priporočamo, da ob treh obveznih maturitetnih predmetih izberejo za četrti maturitetni predmet glasbo (glasbeniki) in likovno teorijo in/ali zgodovino umetnosti (likovniki). Kot izbirni predmet pa lahko dijaki obeh smeri izberejo tudi drugi tuji jezik ali zgodovino. Le v tem primeru namreč dijaki ostanejo znotraj priporočenega števila tedenske obremenitve ur.

Kandidat lahko pri maturi opravlja en predmet več, kot je določeno, torej lahko izbere tudi šesti (tretji izbirni) predmet. V splošnem uspehu se upoštevata dva najbolje ocenjena izbirna predmeta. Pozitivno ocenjeni šesti predmet ne more nadomestiti negativno ocenjenega prvega ali drugega izbirnega predmeta. Če kandidat pri maturi ni pozitivno ocenjen iz šestega predmeta, to ne vpliva na uspeh pri maturi.

Kandidati lahko matematiko in tuji jezik skupnega ali izbirnega dela opravljajo na osnovni in višji ravni zahtevnosti, ostale maturitetne predmete pa le na osnovni ravni zahtevnosti.

Na višji ravni zahtevnosti lahko opravlja kandidat največ tri maturitetne predmete, vendar se mu pri splošnem uspehu upošteva ocena po povišani ocenjevalni lestvici pri največ enem tujem jeziku, pri čemer se upošteva boljša od ocen. Pri tujem jeziku, ki je ocenjen slabše, se pri splošnem uspehu upošteva ocena v petstopenjski ocenjevalni lestvici. Sicer pa je kandidat ocenjen na ravni zahtevnosti predmeta, za katero se prijavi.

NAČIN OPRAVLJANJA IN OCENJEVANJA SPLOŠNE MATURE

Načini ocenjevanja so različni, vendar mora biti zagotovljeno, da se oceni celovito znanje, ki so ga kandidati usvojili med srednješolskim izobraževanjem. Ker vseh taksonomskih stopenj znanja ni mogoče kakovostno oceniti le z eno vrsto izpita, se pri splošni maturi ocenjuje na več načinov: **pisno, ustno, vaje, seminarska naloga, glasbeni nastop.**

Pisni izpit morajo opravljati kandidati pri vseh predmetih in njihov izdelek je opremljen le s šifro kandidata. Izpitne pole pripravi pristojna državna predmetna komisija in so v istem izpitnem roku enake za vse kandidate. Pisni izpit ocenjuje eden ali dva zunanja ocenjevalca po moderiranih navodilih za ocenjevanje, ki jih pripravi državna predmetna komisija.

Ustni izpit poteka pred šolsko izpitno komisijo za splošno maturo. Ustni izpit praviloma oceni izpraševalec, ki poučuje maturitetni predmet v zadnjem letniku.

Vaje oz. seminarsko nalogo naredi kandidat med šolskim letom praviloma pri učitelju predmeta na šoli, ki izdelek tudi oceni. Pridobljena točkovna ocena je trajnega značaja.

Izpitni nastop se opravlja pred izpitno komisijo, ki jo sestavljajo trije zunanji ocenjevalci.

SPLOŠNI USPEH PRI SPLOŠNI Maturi

Kandidat je opravil maturo, če je pri vseh maturitetnih predmetih dosegel pozitivno oceno (10 točk). Splošni uspeh na maturi se izraža v točkah, ki so vsota ocen, doseženih pri posameznih maturitetnih predmetih.

Kandidat, ki je uspešno opravil maturo, dobi **maturitetno spričevalo**, katerega sestavni del je tudi **obvestilo o uspehu** pri posameznih predmetih. Kandidati, ki so na maturi dosegli izjemen splošni uspeh (**30-34 točk**), dobijo **maturitetno spričevalo s pohvalo**.

Uveljavljeno je tudi načelo **pogojne pozitivne ocene**, ki omogoča, da kandidat opravi izpit oz. je pozitivno ocenjen, če je pri predmetu obveznega dela splošne mature na osnovni ravni dosegel najmanj 80 % točk, potrebnih za pozitivno oceno, in je hkrati pri drugih predmetih, iz katerih je opravljal splošno maturo, dosegel pozitivno oceno, vsaj pri dveh pa oceno dobro (3).

Podobno pravilo velja za izbirni predmet na osnovni ravni. Če je pri tem predmetu dosegel najmanj 80 % točk, potrebnih za pozitivno oceno, je pri tem predmetu pozitivno ocenjen, če je pri ostalih predmetih splošne mature ocenjen pozitivno in vsaj pri enem z oceno dobro (3).

Druge posebnosti ocenjevanja pri splošni maturi

Kdor je opravil splošno maturo in želi **izboljšati** oceno pri enem ali več predmetih, ima pravico do enkratnega ponovnega opravljanja enega ali več predmetov še **dve leti** po opravljanju splošne mature. Pri tem lahko izbere drugo raven zahtevnosti kakor prvič. Za splošni uspeh se upošteva boljša ocena.

Kandidat **ne opravi** splošne mature, če je neuspešen pri **enem ali več predmetih**. Pri popravljanju negativne ocene se lahko odloči za izpit na drugi ravni zahtevnosti kakor prvič. Tisti, ki je ocenjen z najmanj tremi pozitivnimi ocenami, ima pravico do opravljanja enega ali dveh popravnih izpitov še dve leti po opravljanju splošne mature.

Kandidat, ki je neuspešen pri treh ali več predmetih, mora opravlјati splošno maturo ponovno v celoti.

IZPITNI RED

Kandidat lahko opravlja le **en pisni izpit** na določen dan po maturitetnem koledarju. Pisni izpit iz istega predmeta opravlјajo vsi kandidati v Republiki Sloveniji istega dne ob istem času, s pričetkom ob **9.00**.

Kandidati se zberejo v prostoru za opravlјane pisnega izpita 20 minut pred pričetkom izpita. S seboj morajo imeti identifikacijski dokument in ustrezne dovoljene pripomočke.

Kandidat lahko zamudi začetek izpita največ 30 minut, vendar nima pravice do podaljšanja. Drugega in tretjega dela izpita kandidat ne sme zamuditi. Zadnjih 15 minut kandidati ne smejo zapuščati izpitnih prostorov. Kandidat, ki je izpit začel, mora izpitno gradivo oddati.

Ustni izpiti potekajo pred šolsko izpitno komisijo za splošno maturo in kandidat lahko opravlja **dva** ustna izpita na dan. Kandidat ima pravico do petnajstminutne priprave; sam ustni izpit pa traja do dvajset minut.

V 4. letniku opravlјajo dijaki predmaturitetne preizkuse. Cilj teh izpitov je, da se kandidati seznanijo z izpitnim redom, načinom opravljanja maturitetnih izpitov, načinom izpolnjevanja izpitnih pol, ravnanjem s šiframi, sedežnim redom, z uporabo dovoljenih pripomočkov in s trajanjem izpitov.

Pravilniki in več podatkov o splošni maturi je na spletni strani

http://www.ric.si/splosna_matura/splosne_informacije/

OBSEG IZBIRNIH PREDMETOV

Dijaki v četrtem letniku poleg obveznih maturitetnih predmetov (SLO, MAT, 1. TJ) izberejo še dva dodatna izbirna predmeta:

- program gimnazija v obsegu 8–12 ur tedensko,
- program gimnazija (Š) v obsegu od 10–12 ur tedensko,
- program umetniška gimnazija – likovna smer v obsegu 7 ur tedensko.

V programu umetniška gimnazija – glasbena smer pa dijaki poleg predmeta glasba izberejo le še en dodatni izbirni predmet v obsegu 2 ur tedensko.

OBLIKOVANJE SKUPIN

V skladu s Pravilnikom o dopolnitvi Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje izobraževalnih programov in vzgojnega programa na področju srednjega šolstva (Uradni list RS, št. 99/10) lahko skupina, oblikovana pri urah za izbirne predmete, šteje največ toliko, kot je normativ za oblikovanje polnoštevilnega oddelka v skladu z ustreznim normativom, ki je za posamezne vrste izobraževalnih programov določen v VII. poglavju tega pravilnika. Število skupin pri posameznem predmetu se praviloma določi tako, da se število dijakov deli z velikostjo normativnega oddelka, kot je za posamezne vrste izobraževalnih programov in letnike v posameznih šolskih letih določeno v VII. poglavju tega pravilnika. V praksi to pomeni, da lahko oblikujemo skupino, če izbirni predmet vpiše najmanj 16 in največ 28 dijakov.

POSTOPEK PRIJAVE K IZBIRNIM PREDMETOM

- Dijaki 3. letnika v začetku aprila po e-pošti prejmejo katalog maturitetnih izbirnih predmetov.
- Do sredine aprila potekajo predstavitve izbirnih maturitetnih predmetov pri pouku teh predmetov ali pri razrednih urah.
- V sredini aprila dijaki prejmejo povezavo do elektronske prijave na maturitetne izbirne predmete, časa za prijavo imajo približno en teden.
- Na podlagi prijav se oblikujejo maturitetne skupine. Če se na podlagi števila prijav ugotovi, da za določen predmet ni dovolj zanimanja, se predmeta ne razpiše in o tem obvesti dijake, da se prijavijo na prosta mesta pri ostalih izbirnih predmetih. Po zapolnitvi razpisanih mest (nad 28 dijakov) se na posamezen predmet ni več možno prijaviti. Upoštevamo prijave, ki prispejo prej.

KAZALO

Vsebina

I. PROGRAM GIMNAZIJA IN GIMNAZIJA (Š).....	7
1. IZBIRNI PREDMET: NEMŠČINA.....	7
2. IZBIRNI PREDMET: FRANCOŠČINA.....	8
3. IZBIRNI PREDMET: INFORMATIKA.....	9
4. IZBIRNI PREDMET: SOCIOLOGIJA.....	10
5. IZBIRNI PREDMET: GEOGRAFIJA.....	11
6. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA.....	11
7. IZBIRNI PREDMET: PSIHOLOGIJA.....	12
8. IZBIRNI PREDMET: UMETNOSTNA ZGODOVINA.....	13
9. IZBIRNI PREDMET: BIOLOGIJA.....	14
10. IZBIRNI PREDMET: FIZIKA.....	15
11. IZBIRNI PREDMET KEMIJA.....	16
II. UMETNIŠKA GIMNAZIJA – LIKOVNA SMER.....	17
1. IZBIRNI PREDMET: LIKOVNA TEORIJA.....	17
2. IZBIRNI PREDMET: UMETNOSTNA ZGODOVINA.....	17
3. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA.....	18
4. IZBIRNI PREDMET: 2. TUJI JEZIK.....	20
III. UMETNIŠKA GIMNAZIJA – GLASBENA SMER.....	20
1. GLASBA - PETJE ALI INŠTRUMENT.....	20
2. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA.....	21
3. IZBIRNI PREDMET: 2. TUJI JEZIK.....	22

I. PROGRAM GIMNAZIJA IN GIMNAZIJA (Š)

1. IZBIRNI PREDMET: NEMŠČINA

Obseg predmeta: 70 ur (2 uri tedensko)

Opomba: Dijaki imajo v obveznem predmetniku 3 ure tedensko nemščine kot 2. tuji jezik, tisti, ki si jo izberejo na maturi, pa obiskujejo še dodatni 2 uri tedensko.

Obvezni pripomočki za dijake:

- Schnipp Schnapp moja pot do mature iz nemščine, Marinka Krenker
- interna gradiva, ki jih dijaki dobijo od učitelja

OSNOVNI NIVO (B1)

Z dijaki ponovimo celotno nemško slovnico: predelamo teoretične osnove slovnice, nato vadimo s konkretnimi primeri po posameznih slovničnih sklopih in nazadnje v obliki nalog maturitetnih pol. Ocenjevanje: test za pregled nemške slovnice.

Predelamo vseh 15 tematskih enot: podrobno besedišče na vsako temo, vaje za bralno in slušno razumevanje, navodila za pisanje krajših in daljših pisnih sestavkov, priprava na ustni izpit mature. Obveznosti dijakov: oddajanje pisnih sestavkov čez celo leto (dijaki prejmejo informativno oceno), ocenjevanje (2 x): poznavanje in raba jezika, bralno in slušno razumevanje, krajši in daljši pisni sestavek.

VIŠJI NIVO (B2)

Za ta nivo ni posebej določenih dodatnih ur na urniku. Dijaki obiskujejo 2 uri pouka tedensko za osnovni nivo, preostale priprave pa potekajo individualno: dijaki dobijo zadolžitve, učitelj popravi naloge in po potrebi izpelje individualne konzultacije.

Slovnica in tematski sklopi so enaki kot pri osnovnem nivoju, razlika je predvsem ta, da je besedišče zahtevnejše. Poleg tega dijaki samostojno (s pomočjo pripravljene skripte) in v sodelovanju z učiteljem predelajo 9 pesmi in eno prozno delo.

2. IZBIRNI PREDMET: FRANCOŠČINA

Obseg ur : 70 (2 uri na teden)

Opomba: Dijaki imajo v obveznem predmetniku 2 uri tedensko FRA kot 2. tuji jezik, tisti, ki si izberejo FRA na maturi, pa obiskujejo še dodatno 2 uri tedensko.

Opis predmeta : Priprave na maturitetni izpit iz francoščine. Priprave obsegajo utrjevanje slovnice, bralnega razumevanja in slušnega razumevanja, pregled tematskih sklopov določenih v katalogu in utrjevanje pisnega ter ustnega sporočanja.

Vsebina in teme:	
<ul style="list-style-type: none"> • Osebni podatki • Moj dom, moja šola, moj svet • Počitnice in potovanja • Nakupovanje • Poklicno delo • Medkulturnost in Medčloveški odnosi • Prosti čas, zabava • Moje okolje, Moja dežela in Tuje dežele	<ul style="list-style-type: none"> • Samostalnik, pridevnik, zaimek, prislov • Določevalniki, predlogi • Besedotvorje • Glagolski časi • Zaporedje besed v stavku • Postavljanje vprašanj, Zanikanje

Način dela :

V celotnem letu dijaki tedensko pišejo eseje, vezane na predpisane teme.

V 1. polletju pregledamo 1. del vsebinskih sklopov in 1. del slovnice (besedotvorje, zaimki, pridevniki, samostalniki, prislovi, predlogi, določevalniki). Dijaki pridobijo dve oceni: eno pisno (slovnica) in eno ustno (pogovor o predelani temi).

V 2. polletju predelamo še 2. del vsebinskih sklopov in 2. del slovnice. Dijaki pridobijo dve oceni: eno pisno (slovnica) in eno ustno (pogovor o predelani temi).

Od aprila naprej se rešuje maturitetne pole (pola 1 (bralno razumevanje in slovnica) in pola 2 (slušno razumevanje)).

3. IZBIRNI PREDMET: INFORMATIKA

Obseg ur : 210 ur (6 ur na teden)

Vsebine:

Ponovitev iz 1. letnika

- osnovni pojmi informatike
- praktična uporaba IKT tehnologije

Komunikacijska tehnologija

- Osnove tehničnega komuniciranja
- razumevanje pisne, slikovne, video, spletne in drugih oblik predstavitev informacije

Podatkovne baze

- osnovni pojmi o podatkovnih bazah
- spoznavanje programskega orodja Microsoft Access

Programiranje in algoritmi

- osnove programiranja
- uporaba programskega jezika Python

Tehnologija znanja

- osnove odločitvenih sistemov
- uporaba programskega orodja DEXi

Izdelava maturitetne seminarske naloge

- izdelava maturitetne naloge, ki ima 20% delež ocenjevanja

Priprava na maturo

- utrjevanje znanja s pomočjo banke maturitetnih nalog in predhodnih izpitov

Ekskurzija

- Obisk v IT podjetju ali pogovor s strokovnjakom s tega področja

4. IZBIRNI PREDMET: SOCIOLOGIJA

Obseg ur: 210 ur (6 ur na teden)

ZGRADBA IN OCENJEVANJE IZPITA

IZPITNA POLA   TIP VPRAŠANJ   TRAJANJE   DELEŽ PRI OCENI
OCENJEVANJE

1	STRUKTURIRANE NALOGE	90'	35 %	ZUNANJE
2	ESEJSKE NALOGE	120'	45 %	ZUNANJE
3	SEMINARSKA NALOGA (temo izbere dijak/inja)	Od sept. do aprila (čas pisanja)	20 %	NOTRANJE mentor – prof. soc.

VSEBINSKI SKLOPI: vsa poglavja v 3. letniku (kultura, družbena slojevitost, družbena moč in oblast, izzivi sodobnega sveta) ter vsa poglavja v 4. letniku (zdravje, družina, delo in prosti čas, znanost, kriminal, religija, mediji).

NALOGE DIJAKINJ IN DIJAKOV:

- prisotnost pri pouku (oblikovanje zapiskov, dispozicij, ogled filmčkov)
- prisotnost na dveh obveznih govorilnih urah (seminarska naloga)
- vsi testi in eseji morajo biti ocenjeni z najmanj zd (2) oceno za pristop k maturi

NAČINI OCENJEVANJA:

Vsi vsebinski sklopi sociologije (kombinacijo določi prof. po lastni presoji in glede na delo in uspešnost Msk). Preverjanje znanja je izključno pisno. Tako izpitna pola 1 - Strukturirana vprašanja (3 testi) – kot tudi izpitna pola 2 - Eseji (1 - 2 testa). Datume testov določimo skupaj, saj so dijakinje in dijaki iz različnih razredov IN JE USKLAJEVANJE NUJNO.

Opomba: Dijakinje in dijaki imajo možnost popravljati ocene (v prvem semestru enkrat) in v drugem semestru enkrat (t. i. izredni rok). Izredni rok je obvezen za vse kandidatke in kandidate, ki imajo nps ali nzd.

5. IZBIRNI PREDMET: GEOGRAFIJA

Obseg ur: 140 ur (4 ure na teden)

V četrtem letniku je geografija izbirni predmet, namenjen dijakom, ki želijo ponoviti in poglobiti znanje geografije. Na urniku so tedensko štiri ure, dve sta namenjeni ponavljanju snovi 1., 2. in 3. letnika, preostali dve pa snovi 4. letnika.

Skupna ocena na maturi je razdeljena na tri dele: 40 % ocene zajema snov obče geografije, geografije sveta in geografije Evrope, 40 % ocene vključuje geografske značilnosti Slovenije in 20 % ocene predstavljajo terenske vaje.

Pri terenskih vajah se dijaki seznanijo z načini geografskega proučevanja, ki jih spoznajo prek štirih terenskih vaj in ekskurzije. Po dosedanjih izkušnjah dijaki naše gimnazije zelo uspešno opravljajo maturo.

6. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA

Obseg ur: 70 ur (2 uri na teden)

Dijaki **programa gimnazija in gimnazija (športni oddelek)** imajo v obveznem predmetniku v 4. letniku 2 uri tedensko ZGO, tisti, ki si izberejo ZGO na maturi, pa obiskujejo še dodatni 2 uri tedensko.

Izpit iz zgodovine pri splošni maturi je sestavljen iz zunanjšega in notranjšega (internega) dela.

Pri zunanjem delu kandidat rešuje dve izpitni poli. V Izpitni poli 1 so naloge iz obče zgodovine, v izpitni poli 2 pa iz narodne zgodovine. Vsaka izpitna pola obsega snov iz ene ali več obveznih širših tem. Teme iz 1., 2. 3. letnika ponovimo pri pripravah na maturo, teme 4. letnika (20. stoletje) pa obravnavamo pri rednem pouku.

Notranji del izpita sestavljata pisna naloga in strokovna ekskurzija iz izbirnih širših tem, ki jih izberemo na začetku šolskega leta.

Zunanji del:

Izpitna pola	Naslov	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1	Obča zgodovina	90 min	40%	zunanje
2	Narodna zgodovina	90 min	40%	zunanje
Skupaj		180 min	80%	

Notranji del:

	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
Strokovna ekskurzija		10%	notranje prof. zgo.
Pisna naloga	do 30 min	10%	notranje prof. zgo.

CILJI

Dijaki ponovijo in utrdijo znanje zgodovine iz prejšnjih let. V pripravi na interni del mature pa krepijo veščine prepoznavanja vsebine zgodovinskih virov. Pri izvedbi strokovne ekskurzije jih pripravimo na pripravo in izvedbo govornega nastopa s predstavitvijo izbrane teme in pripravo referata. Vsekakor pa gre v celoti za razvijanje kompetenc, ki jih predvideva učni načrt.

NAČIN DELA

- razlaga in pogovor ter demonstracija s pomočjo PPT predstavitev in zgodovinskih virov. Uporabljali bomo predpisano učno gradivo (učbenike, zemljevide in zbirke zgodovinskih virov). Vsako poglavje bomo preverjali in ocenjevali v pisni obliki, saj je na maturi predviden le ta način.
- Delo z zgodovinskimi viri za pripravo na notranji (interni) del izpita, konzultacije za pripravo referata in govornega nastopa, ki bo izveden na terenu – strokovni ekskurziji.

7. IZBIRNI PREDMET: PSIHOLOGIJA

Obseg ur: 210 ur (6 ur na teden, 2 od teh namenjeni izdelavi seminarske naloge)

Področja in vsebine:

- Psihologija kot znanost (smeri psihologije, znanstvene metode, raziskovalne tehnike, znanstvena in neznanstvena pojmovanja, zbiranje in obdelava psiholoških podatkov)

- Duševni procesi (čustva, motivacija, občutenje in zaznavanje, učenje in pomnjenje, mišljenje)
- Osebnost (pojem in struktura osebnosti, inteligentnost, razvoj osebnosti, teorije osebnosti)
- Medosebni odnosi (socializacija in skupine, medosebni odnosi in komunikacija, stališča, predsodki in moralni razvoj)

Delo in ocenjevanje pri pouku:

- Delo poteka frontalno in individualno.
- V šolskem letu dijak pridobi 4 pisne ocene s testi znanja, ki so sestavljeni kot maturitetne pole, zato, da utrjujejo način odgovarjanja, ki se zahteva na maturi.
- Ustnih ocen pri maturitetnem predmetu ni.
- Končna ocena je povprečje vseh štirih pridobljenih ocen.

Psihologija na maturi:

- Matura je sestavljena iz dveh pol: Pola 1 je sestavljena iz strukturiranih nalog (90 minut, 36 % končne ocene); Pola 2 je sestavljena iz nalog izbirnega tipa (20 minut, 14 % končne ocene) in strukturiranih esejev (100 minut, 30 % končne ocene).
- 20 % končne ocene pa predstavlja seminarska naloga, ki jo dijak pripravi sam, pod mentorstvom profesorja, obseg naloge je približno 15 strani brez prilog, ocenjevanje je notranje, rok oddaje je navadno nekje na sredini aprila.

8. IZBIRNI PREDMET: UMETNOSTNA ZGODOVINA

Obseg ur: 210 ur (6 ur na teden)

Opis: Umetnostna zgodovina je humanistična veda, ki obravnava likovne umetnine in njihove avtorje skozi čas. Dijaki se s spoznavanjem umetnostne zgodovine seznanjajo z razvojem likovne umetnosti kot enega najpomembnejših izrazov človekove ustvarjalnosti. Seznanijo se z razvojno potjo umetnosti od prazgodovine do sodobnega trenutka. Spoznajo njen pomen in vpliv.

Namen predmeta je, da pri dijaku vzpodbudi zanimanje za likovne stvaritve, razvija kritičen odnos do umetnin ter izgrajuje čut za estetiko. Vpelje ga v aktivno doživljanje likovnih spomenikov, pri čemer osebno dozoreva.

Dijak spozna umetnostne spomenike evropske in slovenske dediščine.

Med poukom se prepletajo:

- ♣ prvine teoretičnih spoznanj (slogi, terminologija)
- ♣ predstavitve umetnikov in njihovih del
- ♣ IKT vsebine (dokumentarni filmi ...)
- ♣ seminarsko raziskovalno delo
- ♣ ekskurzije

CILJI:

- poda pregled razvoja, izvora in razprostranjenosti umetnostnih slogov
- predstavi prispevek pomembnih ustvarjalcev in njihovih idej
- predstavi slovensko umetnostno dediščino
- uvaja v samostojno vrednotenje in doživljanje umetnin
- izražanje individualnosti
- pripomore k nacionalni zavesti

Delo poteka:

- ◆ frontalno
- ◆ individualno
- ◆ v skupinah

9. IZBIRNI PREDMET: BIOLOGIJA

Obseg ur: 140 ur (4 ure na teden)

Maturo iz biologije izberejo dijaki, ki želijo ali potrebujejo biologijo pri svoji nadaljnji študijski poti, pa tudi vsi ostali, ki jim je predmet všeč. Tekom treh let šolanja, ste pridobili dovolj osnovnega znanja in veščin pri eksperimentalnih vajah. Poznate vse tipe vprašanj in opravili smo vse predpisane vaje.

V zaključnem letniku to znanje utrdimo in le pri posameznih poglavjih poglobimo. Prav tako je z vajami. Končna ocena je sestavljena iz pisnega ocenjevanja znanja posameznega sklopa. Tekom šolskega leta opravimo tudi eksperimentalne vaje in nekatere od teh predstavljajo 20% interne ocene na maturi. Vaje so napovedane, snov je pred tem utrjena in preverjena. Pravila in način ocenjevanja so v naprej dogovorjena. Pri tem se lahko oceni le del vaje in ni potrebno v celoti napisati poročila.

Mature je sestavljena iz dveh pol. V prvi poli so vprašanja izbirnega tipa, kar predstavlja 40 točk. Drugo polo sestavljajo strukturirane naloge, kjer si dijak v delu A izmed 5 nalog

izbere 3, ki so zanj najprimernejša. Prav tako lahko v delu B izbira med dvema vajama. Tako je vsem kandidatom omogočeno, da si z izbiranjem zagotovijo najboljšo možno oceno.

Vse potrebne podatke imate objavljene na strani RIC-a, na spodnjem linku:

https://www.ric.si/splosna_matura/predmeti/biologija/

Na tej strani najdete v predmetnem izpitnem katalogu tudi predpisane cilje za posamezna poglavja in navodila za pisanje poročil. A o vsem tem se bomo pogovorili tudi pri uri.

Uspešno opravljena matura iz biologije je odlična popotnica za naravoslovne fakultete in lahko z lahkoto sledite zahtevnim predavanjem na fakulteti. Prav tako pa je odlična popotnica tudi vsem, ki se z biologijo pri svojem študiju ne boste direktno srečevali in boste s tem znanjem bolje razumeli svet okoli sebe.

10. IZBIRNI PREDMET: FIZIKA

Obseg ur: 140 ur (4 ure na teden)

IP fizika v 4. letniku je namenjen pripravi na maturo iz tega predmeta. Pouka je 4 ure tedensko, naredi pa se celotna ponovitev predelane snovi od mehanike do moderne fizike. Pri tem se pri posameznih poglavjih naredi še nadgradnja znanja do maturitetnega nivoja. Ocena pri predmetu se dobi s pisnimi preizkusi znanja, ki temeljijo na maturah iz preteklih let, da se dijaki privadijo na tipe nalog iz maturitetnih pol. Dva meseca (običajno marec in april) sta namenjena eksperimentalnemu delu in pridobivanju interne ocene, katere delež pri skupni oceni znaša 20 % (80 % prineseta maturitetni poli).

Maturo iz fizike je smiselno izbrati dijakom, ki bodo imeli na (želeni) fakulteti tudi fiziko ali fiziki sorodne predmete. To velja za večino programov naravoslovnih in tehniških fakultet.

11. IZBIRNI PREDMET KEMIJA

Obseg ur: 140 ur (4 ure na teden)

Pri izbirnem predmetu kemija nadaljujemo snov, ki je ostala nepredelana iz 3. letnika (karboksilne kisline in njihovi derivati, ogljikovi hidrati, lipidi in organske dušikove spojine). Ponovimo snov 1., 2. in 3. letnika kemije.

Pri pouku opravimo 10 maturitetnih laboratorijskih vaj. Za vaje dijaki vnaprej dobijo navodila, ki so v skladu z napotki in navodili iz RIC-a ter učnimi načrti.

Načrtovane vaje so lahko ocenjene maksimalno z desetimi točkami in vsebujejo vseh pet opisnikov za ocenjevanje internega dela mature pri kemiji:

- **Poznavanje teoretičnih osnov vaje:** spoznavanje teoretičnega ozadja, opredelitev ciljev laboratorijskega dela, poznavanje metode dela.
- **Načrtovanje eksperimentalnega dela in upoštevanje pravil kemijske varnosti:** definiranje problema in opredelitev spremenljivk, preverjanje spremenljivk v eksperimentu in izdelava načrta eksperimenta, upoštevanje varnosti pri delu.
- **Spretnost pri delu v laboratoriju z izvedbo in zapisom meritev:** spretnost pri delu, izvedba, beleženje podatkov.
- **Urejanje in analiza podatkov:** procesiranje podatkov, zapis procesiranih podatkov, analiza podatkov.
- **Argumentirano oblikovanje zaključkov:** zaključevanje, analiza uporabljene metode dela, predlog izboljšav.

Maturitetne laboratorijske vaje:

1. vaja: SINTEZA ASPIRINA

2. vaja: ANALIZA ASPIRINA

3. vaja: DOLOČANJE KARBOKSILNIH KISLIN V VODNIH RAZTOPINAH (v kisu)

4. vaja: MILA IN DETERGENTI

5. vaja: PAPIRNA KROMATOGRAFIJA AMINOKISLIN

6. vaja: LOČEVANJE ZMESI

7. vaja: PRIPRAVA RAZTOPIN NaOH ali HCl ali NH₃ in CH₃COOH

8. vaja: VPLIV JAKOSTI TER KONCENTRACIJE KISLIN/BAZ NA pH NJIHOVIH

RAZTOPIN

9. vaja: IONSKE REAKCIJE

10. Vaja: SINTEZA METILORANŽA

II. UMETNIŠKA GIMNAZIJA – LIKOVNA SMER

V **programu umetniške gimnazije** dijakom priporočamo, da ob treh obveznih maturitetnih predmetih izberejo za četrti maturitetni predmet likovno teorijo ali zgodovino umetnosti. Za peti maturitetni predmet pa priporočamo, da dijaki izberejo drugi tuji jezik ali zgodovino. Le v tem primeru namreč dijaki ostanejo znotraj priporočenega števila tedenske obremenitve ur.

1. IZBIRNI PREDMET: LIKOVNA TEORIJA

Obseg ur: 70 ur (2 uri na teden)

Likovna teorija je izbirni maturitetni predmet, na katerega se lahko prijavijo vsi dijaki; v prvi vrsti likovniki, ki so imeli ta predmet tri leta, ter vsi drugi. Osnovni pogoj je, da kandidati radi rišejo oz. ustvarjajo.

Izpit je sestavljen iz 2 (dveh) delov: pisnega in ustnega dela.

Pisni del je sestavljen iz 2 (dveh) pol: v poli 1 se odgovarja na teoretična vprašanja z besedo in risbo in je vredna 30 % izpita, pola 2 je risarska pola, v kateri se ustvarja na določeno temo, ta je vredna 50 % izpita.

Ustni del se opravlja na naši šoli, je sestavljen iz 3 (treh) vprašanj, od katerih 2 (dve) kandidat izvleče (dobi) in tretjega, ki je vezano na likovni problem enega od 10 (desetih) izdelkov, ki jih kandidat obvezno kot mapo izdelkov prinese s seboj na izpit. Pri zadnjem ustnem vprašanju je pomembno povedati, da se ne ocenjujejo risarske veščine kandidata, temveč odgovor na teoretično vprašanje, ki izhaja iz izdelka.

2. IZBIRNI PREDMET: UMETNOSTNA ZGODOVINA

Obseg ur: 70 ur (2 uri na teden)

Umetnostna zgodovina je humanistična veda, ki obravnava likovne umetnine in njihove avtorje skozi čas. Dijaki se s spoznavanjem umetnostne zgodovine seznanjajo z razvojem likovne umetnosti kot enega najpomembnejših izrazov človekove ustvarjalnosti. Seznanijo se z razvojno potjo umetnosti od prazgodovine do sodobnega trenutka. Spoznajo njen pomen in vpliv.

Namen predmeta je, da pri dijaku vzpodbudi zanimanje za likovne stvaritve, razvija kritičen odnos do umetnin ter izgrajuje čut za estetiko. Vpelje ga v aktivno doživljanje likovnih spomenikov, pri čemer osebno dozoreva.

Dijak spozna umetnostne spomenike evropske in slovenske dediščine.

Med poukom se prepletajo:

- ♣ prvine teoretičnih spoznanj (slogi, terminologija)
- ♣ predstavitve umetnikov in njihovih del
- ♣ IKT vsebine (dokumentarni filmi ...)
- ♣ seminarsko raziskovalno delo
- ♣ ekskurzije

CILJI:

- poda pregled razvoja, izvora in razprostranjenosti umetnostnih slogov
- predstavi prispevek pomembnih ustvarjalcev in njihovih idej
- predstavi slovensko umetnostno dediščino
- uvaja v samostojno vrednotenje in doživljanje umetnin
- izražanje individualnosti
- pripomore k nacionalni zavesti

Delo poteka:

- ◆ frontalno
- ◆ individualno
- ◆ v skupinah

3. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA

Obseg ur: 105 ur (3 ure na teden)

Dijaki **programa strokovne gimnazije** nimajo v obveznem predmetniku v 4. letniku ZGO, zato snov 20. stoletja predelamo v dodatni 3. uri, če je dovolj

prijavljenih iz umetniškega oddelka. Dve uri pa potekajo priprave skupaj s dijaki splošnega oddelka.

Izpit iz zgodovine pri splošni maturi je sestavljen iz zunanega in notranjega (internega) dela.

Pri zunanjem delu kandidat rešuje dve izpitni poli. V Izpitni poli 1 so naloge iz obče zgodovine, v izpitni poli 2 pa iz narodne zgodovine. Vsaka izpitna pola obsega snov iz ene ali več obveznih širših tem. Teme iz 1., 2. 3. letnika ponovimo pri pripravah na maturo, teme 4. letnika (20. stoletje) pa obravnavamo pri rednem pouku.

Notranji del izpita sestavljata pisna naloga in strokovna ekskurzija iz izbirnih širših tem, ki jih izberemo na začetku šolskega leta.

Zunanji del:

Izpitna pola	Naslov	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
1	Obča zgodovina	90 min	40%	zunanje
2	Narodna zgodovina	90 min	40%	zunanje
Skupaj		180 min	80%	

Notranji del:

	Trajanje	Delež pri oceni	Ocenjevanje
Strokovna ekskurzija		10%	notranje prof. zgo.
Pisna naloga	do 30 min	10%	notranje prof. zgo.

CILJI

Dijaki ponovijo in utrdijo znanje zgodovine iz prejšnjih let. V pripravi na interni del mature pa krepijo veščine prepoznavanja vsebine zgodovinskih virov. Pri izvedbi strokovne ekskurzije jih pripravimo na pripravo in izvedbo govornega nastopa s predstavitvijo izbrane teme in pripravo referata. Vsekakor pa gre v celoti za razvijanje kompetenc, ki jih predvideva učni načrt.

NAČIN DELA

- Razlaga in pogovor ter demonstracija s pomočjo PPT predstavitev in zgodovinskih virov. Uporabljali bomo predpisano učno gradivo (učbenike,

zemljevide in zbirke zgodovinskih virov). Vsako poglavje bomo preverjali in ocenjevali v pisni obliki, saj je na maturi predviden le ta način.

- Delo z zgodovinskimi viri za pripravo na notranji (interni) del izpita, konzultacije za pripravo referata in govornega nastopa, ki bo izveden na terenu – strokovni ekskurziji.

4. IZBIRNI PREDMET: 2. TUJI JEZIK

Dijaki lahko izberejo 2. tuji jezik: NEM ali FRA.

Dijaki, ki izberejo ta maturitetni predmet, poleg rednih dveh ur pouka tedensko obiskujejo še dodatni dve uri tega predmeta.

Opis predmeta: glej strani 7 in 8.

III. UMETNIŠKA GIMNAZIJA – GLASBENA SMER

V **programu umetniške gimnazije** dijakom priporočamo, da ob treh obveznih maturitetnih predmetih izberejo za četrti maturitetni predmet glasbo. Za peti maturitetni predmet pa priporočamo, da dijaki izberejo drugi tuji jezik ali zgodovino. Le v tem primeru namreč dijaki ostanejo znotraj priporočenega števila tedenske obremenitve ur.

1. GLASBA - PETJE ALI INŠTRUMENT

Predmet je namenjen dijakom umetniške gimnazije, glasbene smeri in obsega glasbeno znanje iz več strokovnih predmetov. Dijaki glasbene smeri umetniške gimnazije imajo vse ure tega predmeta že v obveznem predmetniku.

Preverjanje znanja je razdeljeno na dva glavna dela: izpitni nastop in pisni splošni glasbeni test.

Izpitni nastop iz izbranega inštrumenta ali petja prinese največji delež ocene in sicer 70 % . Na izpitnem nastopu kandidati pred zunanjo komisijo prikažejo:

- obvladanje izvajalske tehnike in izrazne značilnosti svojega glasu oziroma inštrumenta;
- glasbene sposobnosti, kot so: glasbeno pomnjenje, slušne predstave, zbranost, harmonsko občutje, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost, slogovne značilnosti;
- poustvarjalne umetniške sposobnosti.

Pisni izpit predstavlja 30 % ocene. Tu se preverjajo znanja iz solfeggia,

glasbenega stavka in oblikoslovja ter zgodovine glasbe. Pisni izpit se piše 135 minut. Kandidati tu prikažejo:

- razumevanje vpetosti glasbenih pojavov v čas in prostor;
- poznavanje glasbenih oblik in slogovnih značilnosti;
- sposobnost zapisa zvočnih primerov;
- razumevanje osnov harmonije in kontrapunkta.

Priprave na izbirni predmet glasba potekajo v okviru pouka inštrumenta oz. petja, solfeggia, glasbenega stavka in zgodovine glasbe. Ker gre za kompleksen predmet, se nanj kandidati pripravljajo skozi vsa štiri leta šolanja, najbolj intenzivno pa v zaključnem letniku.

2. IZBIRNI PREDMET: ZGODOVINA

Obseg ur: 105 ur (3 ure na teden)

VSEBINA

Po katalogu znanj je predviden naslednji obseg:

- skupno je 11 tem; 8 jih bomo pregledali pri pripravah na maturo, ostale 3 (20. stoletje) pa pri 3. uri na urniku.

V dveh urah na teden bo potekalo ponavljanje in poglobljanje snovi za prvih 8 tem po seznamu:

- Od mestnih držav do prvih imperijev
- Antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije
- Različni modeli vladanja
- Etnične, družbene in gospodarske spremembe
- Razvoj slovenskih dežel in Slovenci
- Vzpon meščanstva in uveljavitev parlamentarizma
- Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne
- Slovensko nacionalno oblikovanje
- Razvoj demokracije
- Sodelovanje in konflikti
- Razvoj slovenskega naroda v 20. stoletju

CILJI

Dijaki naj pri urah ponavljanja snovi utrdijo znanje. V dodatnem delu, ko se pripravljamo na interni del mature del A, krepijo veščine prepoznavanja vsebine

virov (tekstovnih in slikovnih). V internem delu B jih pripravimo na pripravo in izvedbo govornega nastopa. Vsekakor pa gre v celoti za razvijanje kompetenc, ki jih predvideva učni načrt.

NAČIN DELA

Pri glavnini ur bo šlo za razlago in pogovor ter demonstracijo s pomočjo zgodovinskih virov. Uporabljali bomo IKT, učbenike, zemljevide in zbirke zgodovinskih virov. Vsako poglavje bomo preverjali in ocenjevali v obliki testov, saj je na eksterni maturi predviden le ta način.

Pri internem delu A bodo dijaki izbrali 8 tem (2 iz vsakega letnika). Nato bomo vadili ob PPT predstavitev delo z viri. Dijaki bodo morali za vsako od tem izdelati domačo nalogo, ki jo bodo prejeli in nato poslali v elektronski obliki v spletni učilnici.

Pri internem delu B bodo dijaki pripravili govorne nastope in v urah konzultacij prejeli povratne informacije. Govorne nastope bodo opravili na terenu.

3. IZBIRNI PREDMET: 2. TUJI JEZIK

Dijaki lahko izberejo 2. tuji jezik, NEM ali FRA.

Dijaki, ki izberejo ta maturitetni predmet, poleg rednih ur pouka obiskujejo ta predmet še dodatni dve uri tedensko.

Opis predmeta: glej strani 7 in 8.